

PACTE PER A LA MOBILITAT DE CASTELLAR DEL VALLÈS

Gener 2011

ÍNDEX

- 1. INTRODUCCIÓ.....3
- 2. JUSTIFICACIÓ3
- 3. PRINCIPIS4
- 4. OBJECTIUS5

1. Introducció

Castellar del Vallès, com la resta del món desenvolupat, ha viscut en el darrer segle un procés evolutiu de la seva mobilitat basat en paràmetres no sostenibles. La popularització de l'ús del vehicle privat, concebut com a símbol de la llibertat de moviment individual, ha comportat una pèrdua de l'equilibri tradicional en l'ús de l'espai públic, destinat des d'aleshores majoritàriament a la circulació i a l'estacionament del cotxe.

Aquest fet ha comportat el desplaçament i marginalització d'altres usos tradicionals de la via pública. El carrer ha estat durant generacions, alhora que una via de transport, un espai de trobada i d'interrelació social: lloc d'intercanvis comercials, de relació entre veïns i visitants, de manifestacions lúdiques i culturals, de jocs i de conversa, apte per a totes les edats.

Com a municipi integrant de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, però també com a Ciutat Educadora, i com a municipi signant del Pacte d'Alcaldes per a una Energia Sostenible Local, volem modificar aquesta tendència, que ha comportat una pèrdua del caràcter social del carrer, adoptant les mesures necessàries per tal de definir un model de mobilitat d'acord amb el nostre caràcter mediterrani i obert a l'espai públic.

Amb el nostre model, hem d'arribar a un compromís per tal de donar resposta a la creixent demanda de mobilitat, de viatges i d'intercanvis de mercaderies, preservant i garantint els diferents usos de l'espai públic i augmentant la qualitat de vida de tots nosaltres.

2. Justificació

El Pacte per a la Mobilitat es configura com l'eina de treball per definir el nostre model de mobilitat, per definir com és la vila que volem per nosaltres i per les generacions futures.

Aquest plantejament comporta la necessitat d'obrir aquest fòrum a tota la societat civil, afavorir que estiguin representats tots els agents socials, implicar-los en els canvis de les pautes de mobilitat de la nostra població, i que obert a tota la societat, sigui subscrit per grups, associacions o entitats que estiguin a favor dels seus principis, objectius i actuacions per portar-lo a terme.

El Pacte per a la Mobilitat és sobretot la voluntat de fixar el model de mobilitat que volem per als propers anys a la nostra vila, contenint uns criteris acceptats per tots els integrants del Pacte.

La pluralitat en la manera de concebre la dinàmica de la mobilitat al nostre municipi i la necessitat d'arribar a un compromís entre tots els agents implicats per tal de definir el repartiment en l'ús de l'espai públic, suposa que la consecució d'aquest Pacte signifiqui sobretot un èxit en la voluntat de caminar plegats, administració, associacions i representants de la societat civil, per tal de definir quin és el model de mobilitat que volem per a les nostres places i carrers.

Les respostes de cada col·lectiu per tal de solucionar les disfuncions actuals poden ser molt diverses, a vegades complementàries i no sempre coincidents, fins i tot contradictòries, per la qual cosa la signatura d'aquest Pacte significa particularment l'assoliment d'un consens entre els agents implicats, amb l'acceptació d'uns principis i objectius comuns que, en primer lloc, pretenen afavorir un correcte desenvolupament social i econòmic de la ciutat, superant les deficiències actualment presents.

Així mateix, el Pla de Mobilitat Urbana a través de la taula de mobilitat farà el control i seguiment de les actuacions pactades, de manera que periòdicament es realitzarà una avaluació del nivell de compliment dels compromisos adquirits.

3. Principis

Els principis que orienten el Pacte per a la Mobilitat, i que emmarquen els objectius que determinaran el model de mobilitat, són els següents:

SOSTENIBILITAT

La mobilitat sostenible es concep com aquella capaç de satisfer les necessitats actuals sense comprometre per al futur els recursos naturals existents. Per tant, representa l'assumpció d'un conjunt d'estratègies i mesures destinades a recuperar la qualitat de l'espai urbà afavorint els modes de transport que menys recursos naturals consumeixen i menys costos mediambientals provoquen. I tot plegat, comptabilitzant les necessitats i drets de mobilitat amb el dret de tothom a un medi ambient de qualitat.

D'aquest principi se'n deriva la promoció dels modes de transport més respectuosos amb el medi ambient, com els desplaçaments a peu i en bicicleta, així com el transport públic enfront de l'ús de vehicles privats motoritzats.

ACCESSIBILITAT

El model de mobilitat ha de contemplar l'accés a tot l'espai públic permès a tots els ciutadans, adoptant les mesures necessàries per garantir aquest dret a tothom, i especialment a les persones amb mobilitat reduïda.

De manera complementaria, el model ha de concebre una xarxa que garanteixi l'accés en les millors condicions possibles als diferents nuclis urbans del municipi, superant els problemes de dotacions infraestructurals o de serveis que provoquen dèficits d'accessibilitat i que suposen desigualtats territorials.

SEGURETAT

El model ha de garantir la seguretat i protecció de l'espai públic, per tal de què les necessitats de desplaçament es realitzin en termes de seguretat viària amb especial interès sobre els modes de transport més vulnerables (a peu i en bicicleta).

Així mateix, el model de mobilitat ha d'establir sistemes que es regeixin pel principi d'autoritat municipal com a garant de la disciplina viària, complint i fent complir les normes bàsiques de convivència en la mobilitat, de forma que augmenti el grau de seguretat en el desenvolupament d'aquesta mobilitat

EFICIÈNCIA

El model de mobilitat té en compte les diferents característiques de cada mode de transport, els seus punts forts i les seves febleses quant a eficiència operativa i energètica per a cada desplaçament en concret, i per tant les oportunitats i les amenaces que se'n deriven del seu ús. Per tant, aquest model ha de racionalitzar l'ús dels diferents modes i facilitar la seva utilització en aquells desplaçaments en els quals sigui més adient, des del punt de vista de la seva eficiència.

GARANTIA DE LA QUALITAT DE VIDA

El model de mobilitat pactat ha de guiar-se pel principi de la millora en la qualitat de vida dels ciutadans, recuperant l'espai públic per a usos socials i de convivència, i permetent una millora en l'organització del temps d'activitats ciutadanes, reduint el temps esmerçat en els desplaçaments urbans i interurbans.

Ha de tenir present la cohesió social, augmentant els espais per a la convivència, dintre d'un marc de justícia social.

GARANTIA DEL DINAMISME ECONÒMIC

La mobilitat ha de afavorir l'atractiu del centre com a àrea de negocis i d'activitats terciàries (serveis, comercials i turístiques), convertint-se el pacte per a la mobilitat en un instrument per al desenvolupament correcte de la ciutat. Ha de contribuir al dinamisme econòmic de la ciutat, mantenint l'atractiu comercial dels carrers, i combinant la recuperació de l'espai públic amb la revitalització del comerç, el desenvolupament dels serveis i l'augment de l'atractiu turístic.

INTEGRACIÓ DE TOTS ELS COL·LECTIUS I ADMINISTRACIONS

El Pacte vol integrar tots els col·lectius i agents socials presents a la població, considerant d'una manera pactada les necessitats tant sectorials com territorials de tots els integrants de la ciutat, i fomentant la participació ciutadana. Mitjançant la Taula de Mobilitat, i les jornades de participació organitzades en motiu de la redacció del Pla de Mobilitat Urbana, on estan representats tots els agents, s'ha d'assolir un compromís que permeti millorar les condicions globals en les que es desenvolupa la mobilitat, aconseguint unes condicions equivalents a tots els barris de la ciutat i atenent a tots els col·lectius implicats. El Pacte ha d'intentar fer el màxim de compatibles els requeriments de tothom.

Igualment, ha d'integrar les diferents administracions amb responsabilitat sobre l'àmbit de la mobilitat al territori, coordinant els esforços entre totes elles.

Aquesta integració ha de comptar amb el compromís i treball col·lectiu per impulsar el present Pacte per a la Mobilitat.

4. Objectius

D'acord amb els principis esmentats, els signants del pacte de Mobilitat es comprometen a adoptar les mesures necessàries per assolir els diferents objectius, actuacions que es concretaran en el Pla de Mobilitat Urbana de Castellar del Vallès.

- 1. Promoure la utilització del transport públic davant del transport privat, oferint un sistema de transport col·lectiu de qualitat i competitiu respecte als desplaçaments en vehicle privat.**
 - Dissenyar una xarxa de transport col·lectiu ajustat a la demanda potencial dotant-la de la màxima cobertura possible i connectivitat entre el centre urbà, les urbanitzacions i els polígons industrials del municipi, augmentant la fiabilitat i regularitat en la prestació del servei.
 - Estudiar l'organització del servei en hores puntes i hores vall.
 - Estudiar la viabilitat d'implantació d'un sistema de transport a la demanda.
 - Millora urbanística de l'entorn de les parades de transport públic per assegurar l'accessibilitat a les persones de mobilitat reduïda.
 - Habilitar unes parades de transport públic ben equipades, amb marquesina (en les línies que presenten més usuaris) i informació actualitzada sobre l'oferta de transport públic existent, i en condicions de seguretat i accessibilitat per als usuaris.

- Vetllar per l'execució del projecte que ha de permetre l'arribada del tren a Castellar, element fonamental per l'eficiència ambiental i el futur desenvolupament econòmic del municipi.
- Condicionar els itineraris d'accés a les futures estacions de ferrocarril per als desplaçaments a peu en condicions de qualitat.

2. Millorar l'accessibilitat i la seguretat per afavorir la mobilitat dels vianants

- Crear àrees de vianants (illa de vianants) i zones de prioritat invertida (coexistència amb altres modes de transport), especialment en emplaçaments amb una activitat comercial intensa i a l'entorn dels principals equipaments municipals.
- Disseny una xarxa d'itineraris segurs i accessibles per a tots els vianants, segregant-la de la resta de modes de transport i eliminant les barreres arquitectòniques que limiten l'accés universal a tot l'espai públic.
- Ampliar les voreres definint una amplada mínima sense obstacles que permeti el pas de cotxets de nens, cadires de rodes, etc.
- Eliminar obstacles a les voreres i ordenar el mobiliari urbà.
- Permeabilitzar per al vianant les artèries viàries de la ciutat, dotant de suficients passos de vianants a nivell, per tal de fomentar la interrelació entre barris propers.
- Constituir itineraris escolars segurs.
- Preveure durant els períodes d'obres que afecten a l'espai públic les mesures necessàries per facilitar els desplaçaments dels vianants, en condicions dignes i segures i amb una senyalització adient de les voreres i els passos de vianants provisionals.

3. Promoure l'ús segur de la bicicleta creant les condicions infraestructurals, de gestió del trànsit i d'educació viària necessàries per afavorir la seva utilització.

- Crear uns itineraris ciclables còmodes i segurs que uneixin els principals punts de destí de la població i creïn una xarxa contínua per la bicicleta. Aquesta xarxa hauria de ser accessible als principals carrers comercials i turístics de la vila, i també hauria de tenir connexió entre els itineraris urbans i els camins interurbans, i especialment les escoles.
- Equipar els llocs de pública concurrència amb instal·lacions per a l'estacionament de bicicletes, de fàcil localització, senyalitzats i amb suficient seguretat per aparcar.
- Fomentar l'intercanvi modal amb el transport públic d'alta capacitat.

4. Fomentar un ús racional del cotxe, aplicant mesures que facilitin el traspàs de ciutadans a altres modes de transport més sostenibles i que promoguin la intermodalitat.

- Dissenyar una xarxa viària jerarquitzada, per tal de què cada vial tingui unes intensitats de circulació i velocitats apropiades al seu entorn, aplicant polítiques moderadores del trànsit, que doni accés als diferents barris, polígons i altres zones, amb condicions de seguretat viària i qualitat.
- Vetllar per a la millora de la connectivitat interurbana, i millorar les circumval·lacions externes per tal de minimitzar el trànsit de pas per carrers interns.

- Definir les funcions i repartiment de l'espai viari sota criteris de sostenibilitat i de rendibilitat social.
- Promoure la utilització de vehicles menys contaminants, moguts per energies alternatives, consumidors de nous combustibles menys agressius per al medi ambient (gas natural, GLP, biocombustibles, híbrid elèctric, pila d'hidrogen), i amb materials de més fàcil reciclatge.
- Estudiar la viabilitat de crear algun punt de càrrega de vehicles elèctrics per afavorir el seu ús al municipi.

5. Estendre entre la població la sensibilització i conscienciació ciutadana sobre els valors de la mobilitat sostenible i segura.

- Augmentar la informació facilitada als ciutadans a través dels mitjans de comunicació local sobre les condicions de mobilitat en els diferents modes de transport.
- Realitzar campanyes de comunicació als ciutadans per fomentar l'ús dels modes de transport més sostenibles
- Realitzar campanyes de comunicació i sensibilització sobre els principis i objectius del present Pacte, i explicar les actuacions que se'n derivin.

6. Millorar la seguretat viària, reduint l'accidentalitat i respectant l'espai públic destinat a cada mode de transport.

- Implantar les mesures proposades en el Pla Local de Seguretat Viària.
- Vetllar pel compliment de la normativa existent per reduir les infraccions que dificulten la mobilitat dels vianants, dels ciclistes i dels usuaris del transport col·lectiu

7. Controlar i disminuir els nivells de contaminació atmosfèrica i acústica provocats pel trànsit.

- Impulsar l'adopció de mesures encaminades a reduir les emissions de gasos contaminants.
- Promoure la utilització de vehicles amb millor eficiència energètica dels motors i menys emissions contaminants i que alhora les emissions acústiques produïdes siguin inferiors a les actuals.
- Realitzar campanyes periòdiques de control que assegurin l'acompliment de les condicions adequades dels vehicles.

8. Compatibilitzar l'oferta d'aparcament amb la demanda de rotació i residents, amb el dinamisme econòmic de la vila i amb les bones condicions d'accés i mobilitat per als modes més sostenibles.

- Ordenar les diferents modalitats d'aparcament existents en el centre urbà, afavorint un bon ús de les zones blaves i potenciant l'aparcament soterrat de la Plaça Major i les bosses d'aparcament gratuïts en superfície.
- Ordenar l'aparcament a les urbanitzacions del municipi.

- Aplicar mesures urbanístiques que impedeixin l'aparcament de vehicles sobre les voreres, utilitzant elements visibles pels conductors i segurs pels vianants.
- Disposar d'una reserva d'estacionament per a discapacitats suficient i distribuïda.
- Dotar els entorns de les futures estacions de tren d'oferta d'aparcament per als residents i per als usuaris, i així regular l'accés del vehicle privat al nou pol de mobilitat.
- Incrementar la creació i fomentar la utilització d'aparcaments de dissuasió a les àrees perimetrals.

9. Millorar l'accés als polígons industrials amb altres modes de transport diferents al vehicle privat

- Dotar els polígons industrials d'accessos segurs per a vianants a les parades d'autobús que hi donen servei.
- Fer arribar als polígons industrials itineraris per a bicicletes que connectin amb el nou carril bici paral·lel a la carretera B124 i el nucli urbà.

10. Garantir una distribució de mercaderies àgil, ordenada, amb mínim impacte sobre la mobilitat i garantint el ple desenvolupament de les activitats econòmiques.

- Ampliació i nova delimitació de les reserves de càrrega /descàrrega regulades (en horari i temps de repartiment) en aquells punts amb major presència de comerç i que actualment se'n detecta un dèficit, per tal de reduir la durada de les operacions i la distància als punts d'origen o final de les mercaderies.
- Ordenar les condicions operatives de la distribució urbana de mercaderies, establint la reserva suficient de zones de càrrega/descàrrega regulades (en horari i temps de repartiment) i optimitzades en el seu disseny funcional i localització, per tal de reduir la durada de les operacions i la distància als punts origen o final de la mercaderia.
- Potenciar la vigilància i fer complir la normativa en matèria de circulació de vehicles pesants i estacionament dels mateixos al nucli urbà de la ciutat.

L' Alcalde,

Ignasi Giménez Renom

Castellar del Vallès, 1 de febrer de 2011